

Algebra III

Loppukoe 25.2.2008 (T. Matala-aho)

EI LASKIMIA, EI MATKAPUHELIMIA

1. Oletetaan, että A, B, C ovat R -moduleita ja f, g ovat R -kuvauksia ja olkoon

$$0 \rightarrow A \xrightarrow{f} B \xrightarrow{g} C \rightarrow 0$$

eksakti jono. Osoita, että

$$A \cong \text{Im}f \text{ ja } B/\text{Im}f \cong C.$$

2. Olkoon $B \in \text{OBJ}(R\text{MOD})$. Muodosta kontravariantti funktori $T = \text{HOM}_R(\_, B)$ ja osoita, että indusoitu kuvaus $f^* = T(f)$ on R -kuvaus.

3. a) Olkoon M vapaa R -moduli, missä R on kokonaisalue.

Olkoon $r \in R$, $m \in M$ ja $rm = 0$. Näytä, että $r = 0$ tai $m = 0$.

- b) Olkoon K kunta sekä $V = \langle f_1 \rangle \oplus \langle f_2 \rangle$ ja $W = \langle g_1 \rangle \oplus \langle g_2 \rangle$ K -moduleita. Määrä sellaiset vektorit $v_i \in V$ ja $w_i \in W$, että

$$v_1 \otimes w_1 = f_2 \otimes g_1 - f_2 \otimes g_2,$$

$$v_2 \otimes w_2 = f_1 \otimes g_1 - f_2 \otimes g_2.$$

4. Olkoon R ei-kommutatiivinen rengas ja A, A' oikeanpuoleisia sekä B, B' vasemmanpuoleisia R -moduleita. Olkoot

$$f : A_R \rightarrow A'_R, \quad g : {}_R B \rightarrow {}_R B'$$

R -kuvauksia. Osoita, että on olemassa yksikäsitteinen $\mathbb{Z}$ -kuvaus

$$F : A \otimes_R B \rightarrow A' \otimes_R B',$$

jolle pätee

$$F(a \otimes b) = f(a) \otimes g(b)$$

aina, kun $a \in A, b \in B$.

5. Olkoon

$$C_n \xrightarrow{\partial_n} C_{n-1} \rightarrow \dots \rightarrow C_1 \xrightarrow{\partial_1} C_0$$

ketjukompleksi, missä $\ell_p = \text{RANK}C_p$, $Z_p = \text{KER}\partial_p$, $B_p = \text{IM}\partial_{p+1}$, $H_p = Z_p/B_p$, $R_p = \text{RANK}H_p$. Osoita, että jono

$$0 \rightarrow Z_p \xrightarrow{i} C_p \xrightarrow{\partial_p} B_{p-1} \rightarrow 0$$

on eksakti ja, että

$$\sum_{p=0}^n (-1)^p \ell_p = \sum_{p=0}^n (-1)^p R_p.$$